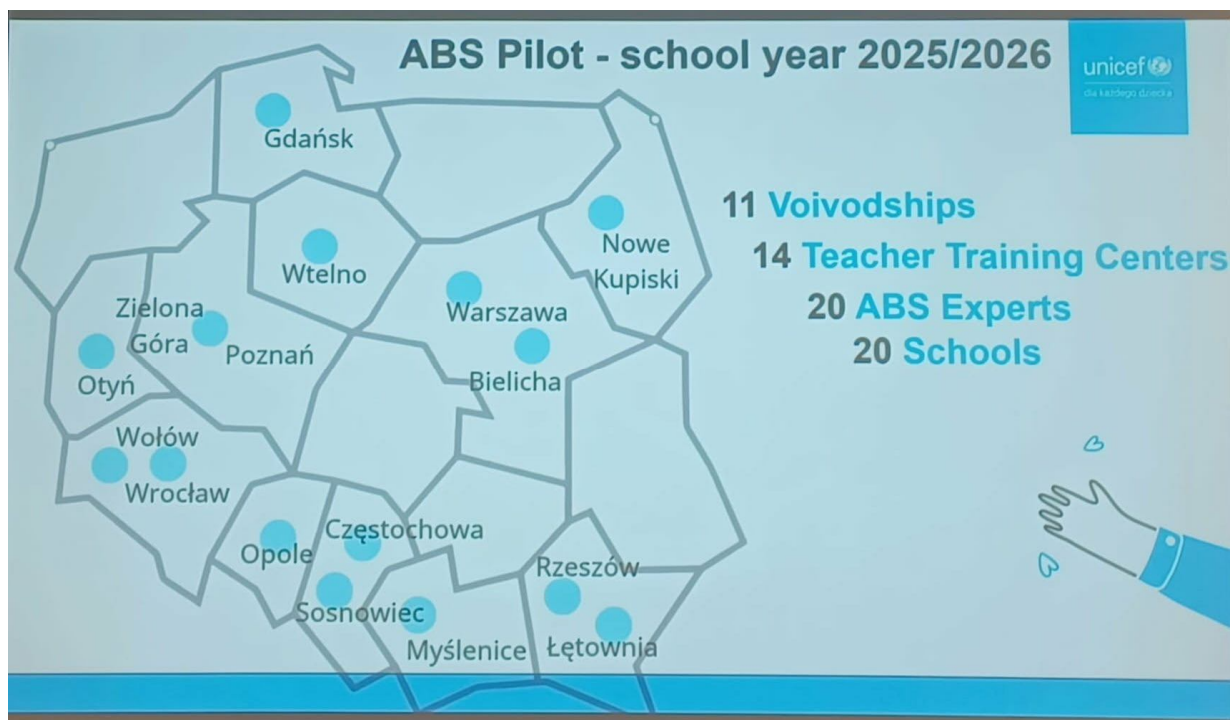

Sylvia Cichocka, dyrektor Szkoły Podstawowej nr 15 im. Polskich Noblistów w Częstochowie
Marta Lipska, nauczyciel-konsultant RODN „WOM” w Częstochowie

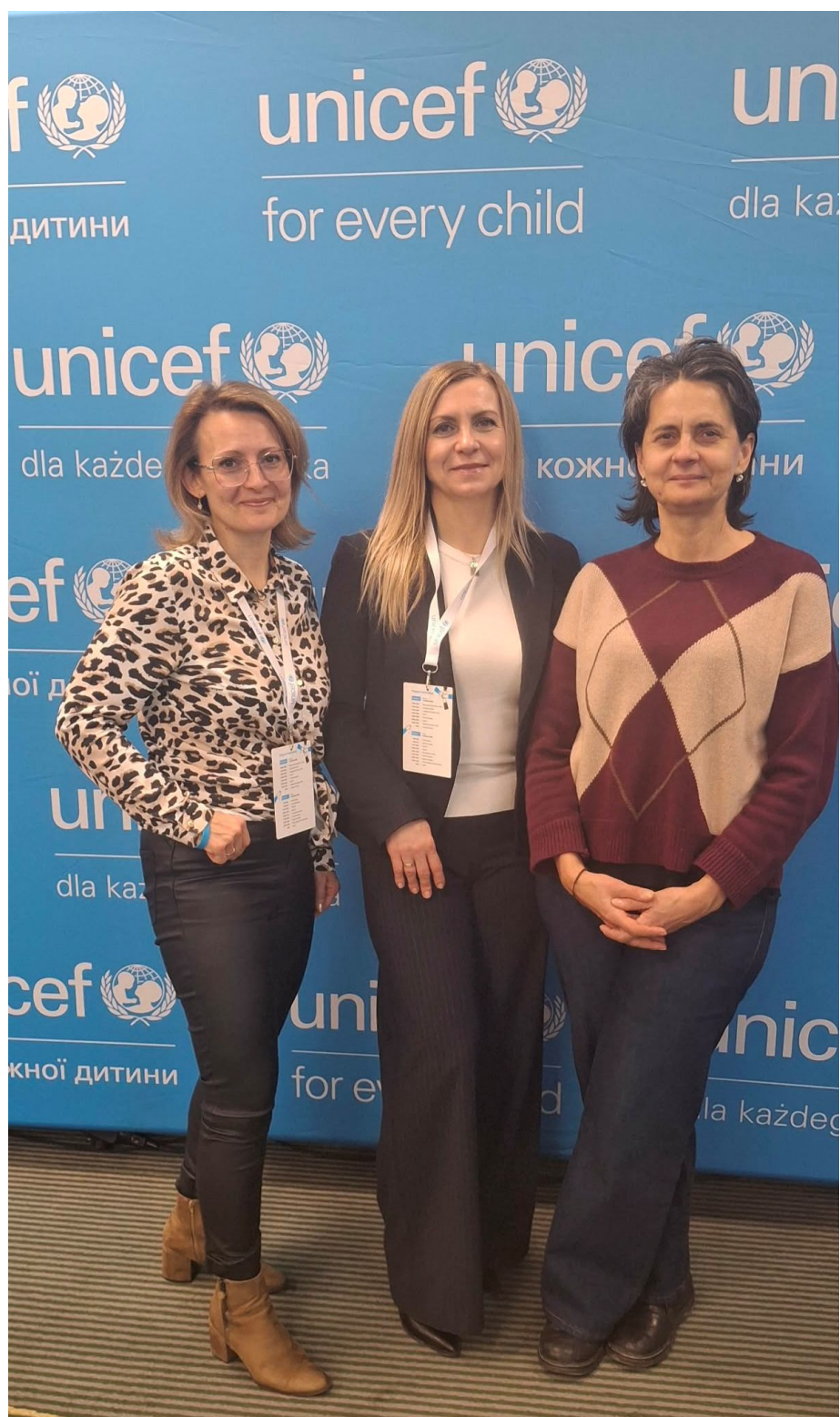
Program ABS Anty-Bullying dla Szkół od września 2026 r. w polskich szkołach

Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie, jako jedna z 14 placówek doskonalenia nauczycieli w kraju, zrealizował pilotaż programu mającego na celu kompleksowe wspieranie szkół w profilaktyce przemocy rówieśniczej. Program we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej i Ośrodkiem Rozwoju Edukacji w Warszawie opracował UNICEF (a dokładnie Biuro UNICEF ds. Reagowania na Potrzeby Uchodźców w Polsce). Obecnie prowadzony jest on niezależnie od organizacji. Realizacja programu ABS wpisuje się w 6. kierunek realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027 Profilaktyka uzależnień behawioralnych i przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej. Jest też odpowiedzią na wymagania „Reformy26. Kompas Jutra”, stawiając na współpracę, działania projektowe, dialog oraz zwiększenie partycypacji uczniów i rodziców.

W pilotażu wzięło udział 20 szkół w Polsce. Przeszkolony Ekspert Programu ABS, nauczyciel-konsultant RODN „WOM” w Częstochowie, Marta Lipska, miała przyjemność współpracować ze Szkołą Podstawową nr 15 im. Polskich Noblistów w Częstochowie kierowaną przez dyrektora Sylwię Cichocką.

Mapa szkół pilotażowych _z prezentacji UNICEF podczas ogólnopolskiej konferencji pt. „Razem przeciw przemocy. Szkoła dialogu, partycypacji i troski”, zorganizowanej przez Krajowe Biuro UNICEF ds. Reagowania na Potrzeby Uchodźców w Polsce w dniach 13–14 stycznia 2026 r. w Warszawie

Reprezentanci pilotażu z Częstochowy: od lewej Marta Lipska, nauczyciel-konsultant RODN „WOM” w Częstochowie; Sylwia Cichocka, dyrektor Szkoły Podstawowej nr 15 im. Polskich Noblistów w Częstochowie; Aneta Żurek, dyrektor RODN „WOM” w Częstochowie

Od września 2026 roku program ma wejść do szkół w całym kraju. Pojawi się także w ofercie szkoleń rad pedagogicznych RODN „WOM” w Częstochowie na nowy rok szkolny.

Proponowane wsparcie to nie jednorazowe działanie, lecz kompleksowy proces, który pozwala realnie ograniczać zjawisko bullyingu poprzez kształtowanie codziennych praktyk przeciwdziałania przemocy w całej społeczności szkolnej. Program ukierunkowany jest na tworzenie bezpiecznego, wspierającego środowiska edukacyjnego, sprzyjającego rozwojowi dzieci i młodzieży. Działania te wpisują się w realizację zadań wynikających z programu profilaktyczno-wychowawczego oraz standardów ochrony małoletnich.

Materiał UNICEF stworzony dla programu ABS Anty-Bullying dla Szkół

Zadaniem ekspertów jest wspomaganie szkoły we wdrażaniu modelu ABS oraz przygotowanie dyrektora szkoły do samodzielnego zarządzania programem w kolejnych latach. Program obejmuje spotkania z dyrektorem, diagnozę priorytetów zmiany, przeprowadzenie trzech rad pedagogicznych oraz konsultacji online, minikursy online, monitorowanie postępów i wspólne podsumowanie działań szkoły po zakończeniu cyklu pracy. Poniżej publikujemy specjalne zaproszenie dla szkół, wystosowane przez dyrektora Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie (załącznik nr 1 – zaproszenie przysłane drogą mailową do Ekspertów ABS w celu promocji programu).

Warszawa, 1 czerwca 2026 r.

Zaproszenie do realizacji programu ABS Anty-Bullying dla Szkół

serdecznie zapraszam Państwa Społeczność Szkolną do realizowanego w rocznych cyklach programu ABS (Anty-Bullying dla Szkół), który został zaplanowany jako odpowiedź na jeden z najbardziej palących problemów społecznych w edukacji – przemoc w relacjach rówieśniczych. Program powstał w ramach podpisanego Planu Pracy Biura UNICEF ds. Reagowania na Potrzeby Uchodźców w Polsce oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej. Program ABS jest realizacją zobowiązań Polski wynikających z Konwencji o Prawach Dziecka oraz Agendy ONZ 2030, które nakładają na Państwa obowiązek ochrony dzieci przed wszystkimi formami przemocy fizycznej i psychicznej. Koordynacja programu ABS od roku szkolnego 2026/2027 została powierzona Ośrodkowi Rozwoju Edukacji w Warszawie.

Realizacja programu ABS wpisuje się w kierunek G realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027. Profilaktyka uzależnień behawioralnych i przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej. Równocześnie jest odpowiedzią na wymagania Reformy 26 KOMPAS JUTRA, która stawia na współdziałanie, działania projektowe, dialog oraz zwiększenie partycypacji uczniów i rodziców w szkole. Realizacja programu ABS wpisuje się w realizowane w szkołach działania wynikające z programu wychowawczo-profilaktycznego czy Standardów Ochrony Małoletnich.

Bullying jako forma przemocy rówieśniczej powoduje szkody fizyczne, emocjonalne, społeczne wśród uczniów i stanowi poważne naruszenie praw człowieka. Zjawisko to wymaga interwencji na wielu poziomach – indywidualnym, klasowym, rodzinnym, szkolnym i w społeczności lokalnej.

Program ABS buduje zmianę szkolną służącą przeciwdziałaniu bullyingowi w szkole, która ma być skoordynowana zarówno wewnętrznie, jak i we współpracy z systemem doskonalenia nauczycieli oraz wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i społecznego. Oferuje realizowane w rocznych cyklach wsparcie konsultacyjne dla szkół przez ekspertów ABS - przeszkolonych pracowników placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych i bibliotek pedagogicznych. Pomagają oni placówkom oświatowym wdrażać model anty-bullyingowy dostosowany do ich potrzeb i możliwości, korzystając z zasobów społeczności lokalnej oraz dostępnych materiałów, zgodnych założeniami i metodologią programu.

Liczymy, że Państwa Szkoła zechce włączyć się w program, który ma szansę realnie wpłynąć na poprawę bezpieczeństwa i dobrostanu uczniów w polskich szkołach.

DYREKTOR
Ośrodka Rozwoju Edukacji
w Warszawie

Marek Bielecki

Pilotaż programu został przeprowadzony w 20 szkołach w całej Polsce. Jedną ze szkół była Szkoła Podstawowa nr 15 im. Polskich Noblistów mieszcząca się przy ul. Wirażowej 8 w Częstochowie. Oto, co o realizacji działań w ramach programu pilotażowego pisze dyrektor szkoły mgr Sylwia Cichocka:

ABS – Anty-Bullying dla Szkół

W roku szkolnym 2025/2026 szkoła przystąpiła do realizacji programu pilotażowego ABS – Anty-Bullying dla Szkół, którego celem jest przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, rozwijanie działań

profilaktycznych oraz wypracowanie spójnych standardów reagowania na bullying w środowisku szkolnym.

Program realizowany był w formie cyklu szkoleń stacjonarnych oraz online, w których uczestniczyli nauczyciele naszej szkoły. Podczas spotkań szkoleniowych poruszano zagadnienia dotyczące rozpoznawania bullyingu, odróżniania go od konfliktów rówieśniczych, znaczenia szybkiej reakcji dorosłych, budowania bezpiecznego klimatu szkoły oraz angażowania całej społeczności szkolnej w działania profilaktyczne. Szczególny nacisk położono na model ABS, obejmujący obszary: polityki szkoły, reagowania oraz zapobiegania przemocy rówieśniczej.

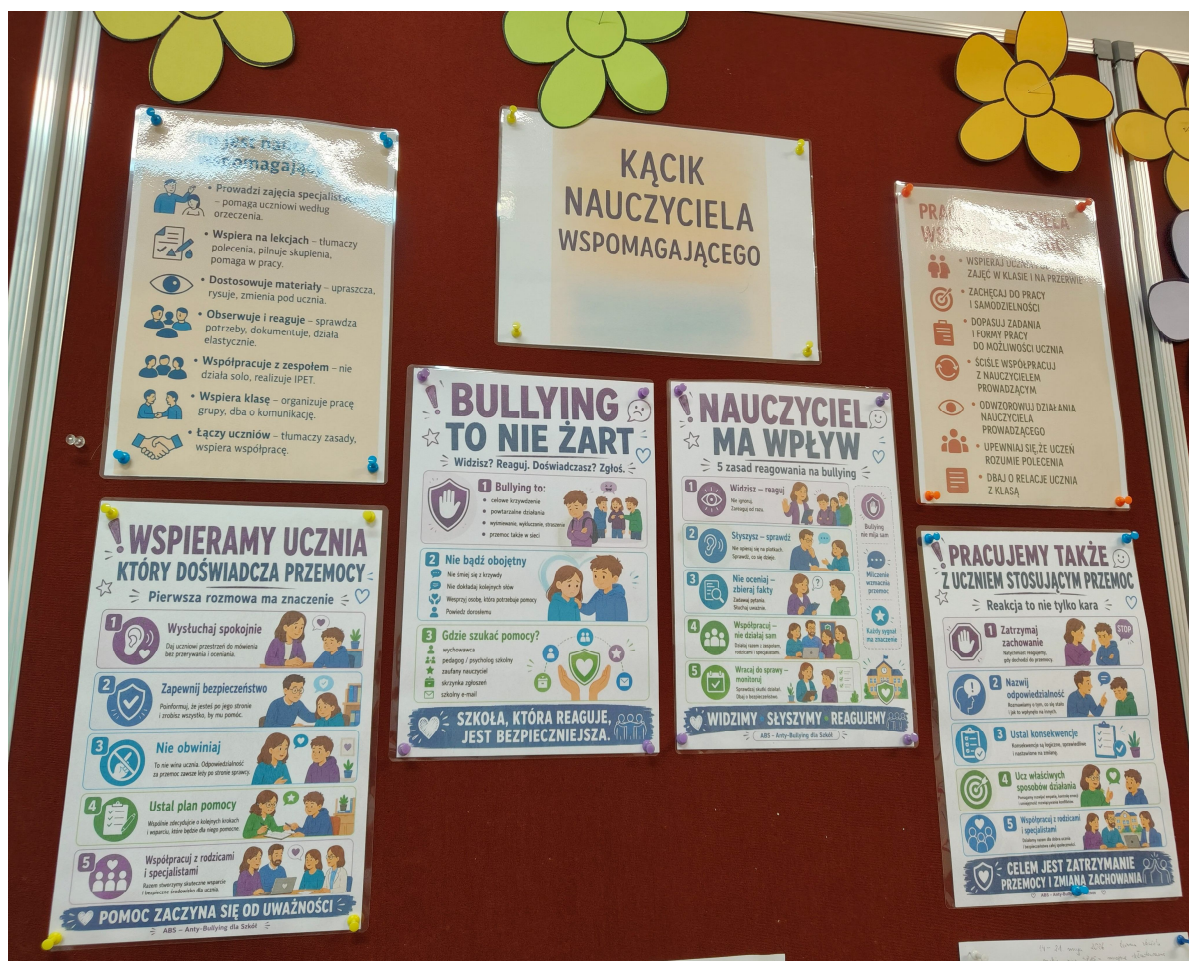
W ramach realizacji programu powołano szkolny zespół odpowiedzialny za wdrażanie działań anty-bullyingowych. Podjęto prace nad ujednoliceniem sposobu zgłaszania, analizowania i dokumentowania sytuacji związanych z przemocą rówieśniczą. Omówiono także potrzebę stosowania wspólnych procedur, które pozwolą nauczycielom reagować w sposób spójny, szybki i adekwatny do sytuacji.

Jednym z praktycznych działań podjętych w szkole było uruchomienie dostępnych kanałów zgłaszania niepokojących sytuacji. Na terenie szkoły przygotowano skrzynkę na zgłoszenia, umożliwiającą uczniom anonimowe lub imienne przekazywanie informacji o doświadczanej bądź zaobserwowanej przemocy rówieśniczej. Dodatkowo udostępniono specjalny adres e-mail przeznaczony do zgłaszania sytuacji wymagających reakcji szkoły. Rozwiązania te mają na celu ułatwienie uczniom, rodzicom oraz pracownikom szkoły informowania o zdarzeniach budzących niepokój.

W ramach działań informacyjnych przygotowano również materiały edukacyjne dla rodziców dotyczące bullyingu. Ich celem było zwiększenie świadomości rodziców w zakresie rozpoznawania przemocy rówieśniczej, odróżniania jej od jednorazowych konfliktów oraz wskazanie, kiedy należy zgłosić sytuację wychowawcy, pedagogowi, psychologowi lub dyrekcji szkoły. Materiały podkreślały znaczenie współpracy rodziców ze szkołą oraz potrzebę szybkiego reagowania na sygnały obniżonego poczucia bezpieczeństwa dziecka.

Udział w programie pozwolił szkole uporządkować dotychczasowe działania profilaktyczne i interwencyjne oraz zwrócić większą uwagę na konieczność systematycznego monitorowania relacji rówieśniczych. Szkolenia umożliwiły poszerzenie wiedzy nauczycieli na temat mechanizmów bullyingu, roli świadków przemocy, znaczenia poczucia bezpieczeństwa uczniów oraz sposobów prowadzenia rozmów z dziećmi i rodzicami.

Realizacja programu przyczyniła się do wzmocnienia współpracy w gronie pedagogicznym, zwiększenia uważności na sygnały mogące świadczyć o przemocy rówieśniczej oraz podjęcia działań służących budowaniu bezpiecznego, wspierającego klimatu szkoły. Program ABS stał się także punktem wyjścia do dalszych rozmów na temat skutecznych, praktycznych i możliwych do stosowania w codziennej pracy narzędzi reagowania na bullying.

Zdjęcie gazetki w „Kąciku Nauczyciela” – ulotki, które powstały w ramach działań anti-bullyingowych zostały rozwieszone w różnych miejscach w szkole, np. w pokoju nauczycielskim

W kolejnych miesiącach planowana jest kontynuacja działań, w tym dalsze upowszechnianie informacji o możliwości zgłaszania sytuacji trudnych, analiza wpływających zgłoszeń, prowadzenie działań wychowawczo-profilaktycznych w klasach oraz rozwijanie współpracy z rodzicami w zakresie przeciwdziałania przemocy rówieśniczej.

Poniżej niektóre materiały informacyjne stworzone przez społeczność szkolną w ramach programu ABS Anty-Bullying dla szkół:

WIDZISZ? REAGUJ

— Świadek też ma wpływ —

1 Nie dokładaj

Nie śmieję się.
Nie nagrywaj.
Nie udostępniaj.

2 Wespriży

Podejść, zostać obok,
pokaż, że ktoś
nie jest sam.

3 Powiedz dorosłemu

Zgłoś sytuację wychowawcy,
pedagogowi lub zaufanemu
nauczycielowi.

4 Reaguj mądrze

Czasem jedno zgłoszenie
zatrzymuje dalszą krzywdę.

ODWAGA TO TAKŻE ZGŁOSIĆ

PRACUJEMY TAKŻE Z UCZNIEM STOSUJĄCYM PRZEMOC

Reakcja to nie tylko kara

1 Zatrzymaj zachowanie

Natychmiast reagujemy,
gdy dochodzi do przemocy.

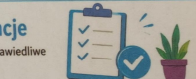
2 Nazwij odpowiedzialność

Rozmawiamy o tym, co się stało
i jak to wpłynęło na innych.

3 Ustal konsekwencje

Konsekwencje są logiczne, sprawiedliwe
i nastawione na zmianę.

4 Ucz właściwych sposobów działania

Pomagamy rozwijać empatię, kontrolę emocji
i umiejętność rozwiązywania konfliktów.

5 Współpracuj z rodzicami i specjalistami

Działamy razem dla dobra ucznia
i bezpieczeństwa całej społeczności.

CELEM JEST ZATRZYMANIE PRZEMOCY I ZMIANA ZACHOWANIA

ABS – Anti-Bullying dla Szkół

RAZEM TWORZYMYSZ BEZPIECZNĄ SZKOŁĘ

Bullying zatrzymujemy wspólnie

1 Uczniowie

- mówią, gdy dzieje się krzywda
- wspierają siebie nawzajem

2 Rodzice

- rozmawiają z dziećmi
- współpracują ze szkołą

3 Nauczyciele

- słuchają i reagują
- dbają o bezpieczeństwo

4 Szkoła

- tworzy jasne zasady
- daje przestrzeń do zgłaszania

WIDZIMY • SŁYSZYM • REAGUJEMY

wychowawca pedagog/psycholog zaufany nauczyciel skrzynka zgłoszeń szkolny e-mail

NAUCZYCIEL MA WPŁYW

5 zasad reagowania na bullying

1 Widzisz – reaguj

Nie ignoruj.
Zareaguj od razu.

2 Styszysz – sprawdź

Nie opieraj się na plotkach.
Sprawdź, co się dzieje.

3 Nie oceniasz – zbieraj fakty

Zadawaj pytania.
Słuchaj uważnie.

4 Współpracuj – nie działaj sam

Działaj razem z zespołem,
rodzicami i specjalistami.

5 Wróć do sprawy – monitoruj

Sprawdzaj skutki działań.
Dbaj o bezpieczeństwo.

Bullying
nie mija sam

Milczenie
wzmocnia
przemoc

Każdy sygnał
ma znaczenie

WIDZIMY • SŁYSZYM • REAGUJEMY

ABS – Anti-Bullying dla Szkół

! JAK REAGOWAĆ?

☆ Nauczyciel nie zostawia ucznia samego

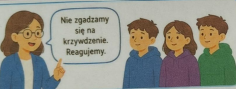
1 Zatrzymaj sytuację

- przerwij krzywdzące zachowanie

2 Nazwij to, co widzisz

- pokaż, że szkoła reaguje

3 Zadbaj o bezpieczeństwo

- wesprzyj ucznia i zbierz fakty

4 Przekaż sprawę dalej

- wychowawca, pedagog, psycholog, dyrekcja

5 Monitoruj

- wróć do sprawy i sprawdź, czy przemoc ustala

! SZYBKA REAKCJA CHRONI

ABS - Anty-Bullying dla Szkół

! BULLYING TO NIE ŻART

☆ Widzisz? Reaguj. Doświadczasz? Zgłoś.

1 Bullying to:

- celowe krzywdzenie
- powtarzalne działania
- wysmiewanie, wykluczanie, straszenie
- przemoc także w sieci

2 Nie bądź obojętny

- Nie śmiej się z krzywdy
- Nie dokładaj kolejnych słów
- Wesprzyj osobę, która potrzebuje pomocy
- Powiedz dorosłemu

3 Gdzie szukać pomocy?

- wychowawca
- pedagog / psycholog szkolny
- zaufany nauczyciel
- skrzynka zgłoszeń
- szkolny e-mail

! SZKOŁA, KTÓRA REAGUJE, JEST BEZPIECZNIEJSZA.

! WSPIERAMY UCZNIA KTÓRY DOŚWIADCZA PRZEMOC

☆ Pierwsza rozmowa ma znaczenie

1 Wysłuchaj spokojnie

Daj uczniowi przestrzeń do mówienia bez przerywania i oceniania.

2 Zapewnij bezpieczeństwo

Poinformuj, że jesteś po jego stronie i zrobisz wszystko, by mu pomóc.

3 Nie obwiniaj

To nie wina ucznia. Odpowiedzialność za przemoc zawsze leży po stronie sprawcy.

4 Ustal plan pomocy

Wspólnie zdecydуйте o kolejnych krokach i wsparciu, które będzie dla niego pomocne.

5 Współpracuj z rodzicami i specjalistami

Razem stworzymy skuteczne wsparcie i bezpieczne środowisko dla ucznia.

! POMOC ZACZYNA SIĘ OD UWAGAŃ

ABS - Anty-Bullying dla Szkół

Zachęcamy Państwa do udziału w programie i zgłoszenia szkoły poprzez kontakt z ekspertem ABS – Martą Lipską, nauczycielem-konsultantem RODN „WOM” w Częstochowie.

e-mail: marta.lipska@womczest.edu.pl

tel. 34 360 60 04 wew. 218

Warto być wśród szkół, które jako pierwsze wdrożą program anty-bullyingowy ABS.

